

Nové předpisy na výstavbu v Praze mají omezit rozrůstání města do polí *Martina Marečková*

Velké změny. Chystaná pravidla pro výstavbu v hlavním městě zásadním způsobem ovlivní budoucí podobu Prahy. Odborníkům se zamlouvají změny týkající se urbanismu, naopak varují před nedostatky, které se týkají technických požadavků na stavby.

Na pražském magistrátu vznikají nové stavební předpisy, které ovlivní budoucí výstavbu v hlavním městě na desítky let dopředu. V platnost by měly vstoupit v průběhu letošního roku. Návrh Pražských stavebních předpisů, který zpracovává Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, již prošel prvním interním kolem připomínek a nyní se k němu mohou do 18. února vyjádřit všechny městské části, Ministerstvo pro místní rozvoj a veřejnost. Předpisy nahradí stávající vyhlášku hlavního města Prahy z roku 1999, současná pravidla jsou totiž zastaralá.

Dosud platné požadavky na výstavbu v Praze – především z pohledu vzájemných odstupů staveb a oslunění – nahrávají spíše solitérním budovám. „Tradiční kompaktní město, které lépe využívá zastavitelné území, a šetří tak náklady na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, je jen obtížně realizovatelné,“ píše se v důvodové zprávě vznikajícího dokumentu.

Důraz na urbanismus

Budoucí předpisy by měly být provázané s územním a regulačním plánem Prahy. „Zásadní přínos vidím ve zpracování pravidel pro umístění staveb. Stavbu vnímáme vždy jako součást města, nikoli jako samostatný objekt vytržený z kontextu,“ uvedl architekt Pavel Hnilička, který je garantem nově vznikajících předpisů. „Do utváření města se tak vrací urbanismus. To, že stejný krok udělala okolní evropská vyspělá města již před třiceti až čtyřiceti lety, je důkazem, že jsme na správné cestě,“ dodal. Urbanistická část nových pravidel se

odborníkům zamlouvá. „Zjednodušuje třeba zástavbu proluk, umožňuje, aby se domy stavěly v blocích,“ říká soudní znalec a člen výboru pražské kanceláře České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě Ladislav Bukovský.

„Pokud je smyslem změn důraz na urbanizaci města jako celku, a ne řešení jednotlivých budov vytrženě z kontextu okolní zástavby, což se podle stávajících pravidel dělo, vnímáme změnu jako prospěšnou a pozitivní,“ reagoval Marcel Sural, generální ředitel developerské a stavební skupiny Trigema. Podobně mluví i Jiří Vajner, obchodní ředitel společnosti Central Group, největšího rezidenčního developera v zemi. „Návrh nových Pražských stavebních předpisů je z urbanistického hlediska malou revolucí. Poskytuje totiž právní rámec pro zpomalení plošného růstu pražské aglomerace a naopak nahrává jejímu zahušťování,“ řekl Vajner. „V praxi to však většina obyvatel Prahy pocítí až za několik desítek let,“ doplnil.

Vajner si také myslí, že dojde k mírnému zpomalení jednotlivých územních a stavebních řízení v období, než se nové předpisy rutinně zaběhnou.

Bydlení v nebytových prostorách

Central Group hodnotí novou vyhlášku spíše pozitivně, podle firmy umožňuje efektivnější i flexibilnější využití pozemků. „Upravují se některé klíčové způsoby výpočtů odstupových vzdáleností, míry oslunění potřebné pro kolaudaci bytů, jak je to běžné v jiných metropolích,“ dodal Vajner.

Změny týkající se míry slunečního záření v bytě oceňuje také Bukovský. Řada lidí podle něj v méně proslulých bytech netráví přes den čas, a není proto nutné, aby byly předpisy tak přísné. Navíc se v posledních letech kolaudují jednotky, které tento požadavek nesplňují, jako nebytové prostory (ateliéry či studia), přitom jsou užívány pro bydlení. Řada lidí tak bydlí v ateliérech, přestože jsou dražší a ve „studiu“ nelze mít přihlášené trvalé bydliště.

Na druhou stranu odborníci z komory autorizovaných inženýrů poukazují na řadu nedostatků v technické části předpisů, které v současném návrhu stále jsou, ačkoli na ně v prvním kole připomínkováni již upozorňovali. „Část týkající se technických požadavků na stavbu je oproti současnosti výrazně změněna, ale není v některých věcech domyšlena,“ dodal Bukovský.

Odborníci: Nerušte odkazy na normy

V prvním kole připomínek se podle garantů nově vznikajících předpisů Pavla Hniličky sešlo více než 300 připomínek od odborů magistrátu. Ve druhém kole se jich očekává ještě více. Po jejich vyhodnocení a projednání budou zapracovány do textu a návrh bude předložen Radě hlavního města Prahy ke schválení. Předpoklad je, že by novela vyhlášky mohla být schválena v dubnu nebo květnu 2014.

Odborníkům z komory autorizovaných inženýrů se nelíbí, že mají ve druhém kole na připomínky jen měsíc. „Autoři oddělili navržené pražské předpisy od požadavků technických norem. Avšak ve zdůvodnění uvádějí některé zcela nepravdivé informace, jako je nesnadná zjistitelnost platnosti a znění českých technických norem v čase, které jsou přitom veřejně přístupné na internetu,“ říká Bukovský.

Odborník na tepelnou ochranu budov Jiří Šála také kritizuje zrušení odkazů na normové hodnoty. Podle něj to povede k tomu, že požadavky na tepelnou ochranu budov (týkající se například izolace a přehřívání staveb) nebudou závazné. „Zcela pomýlená je argumentace v důvodové zprávě, podle níž jsou požadavky na jednotlivé konstrukce obsaženy v požadavcích na stavby jako celek. Požadavky na celek totiž nikdy nemohou postihnout jednotlivé konstrukce. Uvedený přístup zároveň povede k prudkému nárůstu tepelně technických vad a poruch, které již nyní v důsledku nedodržování platných předpisů sužují řadu obyvatel. Povede to i k enormnímu nárůstu soudních sporů v této oblasti,“ říká Šála.

Příklady výhrad, které mají odborníci ke vznikajícím Pražským stavebním předpisům

Trvanlivost staveb

V části týkající se požadavků na stavby chybí, že budovy by při běžné údržbě měly splňovat minimální životnost.

Požadavky na výšku místnosti

V některých místnostech byl snížen požadavek na tzv. světlou výšku z 2,6 metru na 2,4 metru. Tím se zhorší hygienické podmínky – v malých místnostech bude méně vzduchu. Z návrhu dále vyplývá, že bude možné stavět místnosti se stropem křivým až o 5 cm.

Teplná ochrana budov

Zrušení odkazů na normové hodnoty povede k tomu, že požadavky na ochranu budov (například na izolaci) nebudou závazné. Výsledkem bude nárůst tepelné technických vad.

Schodiště

„Kontrolní odchylka“ způsobí ohrožení bezpečného užívání schodišť. Odchylka ve výšce dvou schodů by mohla dělat 1 cm (když jeden bude o 0,5 cm nižší a druhý o 0,5 cm vyšší).

Zdroj: Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

[Hospodářské noviny, 29. 1. 2014; martina.mareckova@economia.cz; dostupné též z: <http://www.ckait.cz/sites/default/files/reality_predpisy_29_1_2014.pdf>]

Přístup měst se mění. Při prodeji cenných pozemků si kladou podmínky Martina Marečková

Něco za něco. Prahu-Radotín a Ústí nad Orlicí trápí stejný problém. Vlastní pozemky v centru města, které potřebují revitalizovat. Toho se zhostí soukromí investoři, kteří si však nebudou moci vyměnou za odkup části pozemků postavit, co se jim líbí.

Radnice vlastní klíčové pozemky v centrech měst, ale jejich revitalizaci bez soukromých investorů nezvládnou. Města si začínají uvědomovat, že by si při prodeji pozemků měla klást podmínky pro jejich budoucí využití. Nechtějí je jednoduše prodat za nejvyšší cenu a pak jen trpně přihlížet, co na nich developeri staví.

Tímto směrem se vydala Praha-Radotín, jež nemá důstojné náměstí a své centrum potřebuje revitalizovat. Nynější náměstí Osvoboditelů slouží jako parkoviště, okolní pozemky jsou znečištěny po bývalé továrně na akumulátory. Proměnou projde i brownfield v ulici Na Betonce. Novou tvář vtiskne radotínskému centru konsorcium firem VCES a Doma je Doma.

„Ze čtyř firem, které se zúčastnily výběrového řízení, předložila společnost VCES nejvýhodnější a urbanisticky nejkomplexnější nabídku,“ říká zástupce starosty městské části Praha 16 Miroslav Knotek. „Šli jsme cestou výběrového řízení na prodej pozemků se záměrem, aby měla radotínská radnice kontrolu nad tím, co tam developer postaví. Radní jsou lidé, kteří v Radotíně vyrostli, žijí tu a chtějí tu žít i nadále. Nechceme tedy logicky dovolit, aby se tu postavila nějaká zrůdnost,“ pokračuje Knotek.

Občané Radotína měli možnost se k záměru radnice vyjádřit ve veřejné diskusi. Většina měst ale volí rychlou variantu prodeje pozemků. „Je to jednoduché. Celé je to o tom, kdo dá nejvíc, není to ani o korupci, jako o pohodlnosti,“ říká Petr Lešek z České komory architektů.

Centrum Radotín

Investor v čele se společností VCES se zavázal vybudovat v Radotíně postupně bulvár, zkultivovat zeleň a postavit náměstí. Vedle veřejných ploch vznikne v centrální části města dohromady 220 bytů, z toho 90 v první etapě. Developer nyní pracuje na získání územního rozhodnutí. „V rámci první etapy postavíme obchodní třídu, byty a řadové domy,“ říká Clément Duclos, projektový manažer dceřiné firmy VCES Property Development. Stavět se má začít v roce 2016. Celkové náklady na projekt, který společnost VCES považuje za pilotní na českém trhu, odhaduje Duclos na 480 milionů korun.

„Projekt Centrum Radotín je pro VCES referenční stavbou. Je to pro ně i technická výzva – jedná se o brownfield, který se nachází v centru městské části, území je zatížené hlukem, bývalou průmyslovou výrobou a je tam problém s dopravou. Je to něco jiného, než když developer začne stavět na zelené louce a dělá si, co chce,“ vysvětluje místostarosta Knotek.

Nejsložitější bude vyřešit dopravní situaci. V ulicích města parkují řidiči z Prahy-západ, kteří mohou z Radotína dále pohodlně a rychle cestovat do Prahy městskou hromadnou dopravou. „Středočeši toho využívají a my pro ně sloužíme jako takové odkládací území. Je to rok od roku horší,“ říká starosta Prahy 16 Karel Hanzlík. Přitom

záchytné parkoviště u vlakového nádraží v Radotíně využívají Středočeši jen z 15–20 procent. „Bohužel lidé nejsou ochotni zaparkovat na P+R a zaplatit 20 korun. Raději parkují v ulicích okolo sokolovny a v zástavbě, odkud to mají pět minut na vlak,“ konstatuje Hanzlík. Radotín proto zvažuje zavést pro místní občany parkovací systém zdarma, který by je ochránil a řidiče z okolí naopak usměrnil.

Co s bývalou textilkou Perla?

Nezvhledný stav centra města řeší aktuálně také Ústí nad Orlicí ve východních Čechách. Město před několika lety vykoupilo tříhektarový areál po zkrachovalé textilce Perla a vyhlásilo na revitalizaci území soutěž podle pravidel České komory architektů, urbanisticko-architektonickou, která je zároveň v souladu se zákonem o veřejných zakázkách. Návrhy mohli účastníci soutěže zasílat do konce ledna. „Ústí nad Orlicí ještě nikdy architektonickou soutěž nevyhlášovalo. Máme přihlášených 24 návrhů, a to nás těší. Odhadoval jsem, že se jich sejde nanejvýš 15,“ řekl HN starosta města Petr Hájek. Do konce února by měla návrhy vyhodnotit porota a následně je město všechny představí veřejnosti, dodal Hájek.

V minulosti projevíli podnikatelé zájem postavit na těchto pozemcích obchody. Se supermarketem nyní zástupci města nepočítají. Chtějí ale v areálu Perly místo pro dům dětí a mládeže, městskou galerii, veřejnou zeleň a bydlení. „Chceme území formou regulačního plánu svázat,“ říká Hájek. Radnice tak podle něj jasně určí, co a ve kterých částech lze namísto chátrajících továrnických budov postavit. Samotná výstavba na území bývalé textilky by mohla začít nejdříve v roce 2015.

Ohodnocení vítězných návrhů vyjde radnici Ústí nad Orlicí na 800 tisíc korun. Radotín kvůli vysokým nákladům architektonickou soutěž na revitalizaci svého území nevyhlásil. Ústeckoorlický starosta Hájek si je vědom, že soutěžní řád komory architektů je nutné respektovat plně, což s sebou nese určitá omezení. „Není to běžná soutěž, kdy má zadavatel možnost do soutěže vstupovat nebo ji zrušit,“ říká Hájek. Po diskusích se zastupiteli ze všech politických stran se však město přesto rozhodlo soutěž vyhlásit. „Areál Perly

je pro nás tak cenný, že jsme šli do otevřené soutěže, kterou jsme neomezovali počtem účastníků ani předvýběrem. Spoléháme i na to, že se z toho množství návrhů sejde více názorů a podnětů, jak území řešit,“ říká Hájek.

Kdyby soutěž nebyla v souladu se soutěžním řádem České komory architektů, mohla by ji komora prohlásit za neregulární. „Pak by se mohlo stát, že by se někdo z kvalitních navrhovatelů nezúčastnil,“ říká Hájek. Otázka je, jaký zájem projeví investoři. „My se jen snažíme ten prostor smysluplně uchopit a využít. Jsme připraveni i na to, že o něj nebude několik let zájem. Ale chceme území vyčistit,“ říká Hájek. Jak dodává, dočasně by v areálu Perly mohl vzniknout park, který město finančně nezruinuje. A časem, až se objeví investor, mu město tento „trávník“ prodá.

[Hospodářské noviny, 12. 2. 2014; dostupné též z: <<http://hn.ihned.cz/c1-61694690-pristup-mest-se-meni-pri-prodeji-cennych-pozemku-si-kladou-podminky>>]

Paneláky nejsou králikárny, ghetta z nich nebudou, říká architekt Lábus **Kateřina Koubová**

„Dříve si lidé stavěli pro sebe, bez architektů a podle sousedů, financí bylo málo, technologie omezené a barvy užívali s citem. Proto se nám to líbí. Dnes už lidé nesdílejí společné hodnoty,“ říká architekt Ladislav Lábus. „Dnes, když někdo investuje, nedívá se většinou dále než na horizont deseti let.“

Určitě to znáte. Jdete po malebné vesnici, chcete fotit a najednou vám skoro vypíchne oči dům barvy mentolové zubní pasty nebo křiklavě oranžové. Kdy Čechy ty divoké barvy přejdou?

Naši předci neznali syntetické barvy, takže je neměli odkud vzít. Neznámá to, že nepoužívali ostré barvy, třeba šmolkově modrou, ale dovedli je používat s citem a přirozeností.

Vrátíme se někdy k takovým pravidlům barvám, k citu je používat?

Nevím, jestli můžu být takový optimista, ale myslím, že nic jiného nemůže nastat. Až bude celá ta vesnice zelená, lidé si uvědomí, že bílá je taky hezká. Ztratili jsme přirozenou citlivost. Smutné je, že to, co se nám na vesnici

líbí, nevzniklo většinou dnes, ale už to tam často dlouho stojí. A co tam vzniká dneska, se nám až tolik nelíbí.

Můžete v tom jako profesor, který ovlivňuje budoucí architektury, něco udělat?

Není to jen otázka vzdělání. Ty domky si lidé stavěli pro sebe a nepotřebovali architektury. Možná je to i tím, že nebyli zbláznění designovými přílohami a nesledovali současné trendy. Stavěli to, co potřebovali, a většinou byli velice omezení finančními prostředky. Dokonce se dá tvrdit, že moc peněz škodí.

Jak to, že bez regulací vypadaly celé vesnice a města tak malebně?

Regulovaly to peníze a možná i to, že si to lidé stavěli sami pro sebe. A také byli omezeni tehdejšími technologiemi. Když jdete po pražském Starém Městě, uvědomíte si, že až do počátku minulého století většinou neuměli udělat širší okno než metr dvacet, a tento handicap je na tom vlastně nakonec hezký. Dnes dokážeme cokoli, ale ty stavby to neuklidňuje. A asi nejpodstatnější regulace byla ta, že se lidé nechtěli odlišovat. To je typické pro vesnice. Domy tam nejsou stejné jako paneláky, ale mají podobný charakter i výraz, a to je půvabné. Dnes, když jdete mezi novou výstavbou v neregulovaných územích, cítíte, že ti lidé nesdílejí společné hodnoty.

Řemeslníci mají stále více historek o bohatých lidech, kteří si nechávají nescelně předělávat nové domy a byty, posouvají příčky o deset centimetrů. Setkáváte se s takovými, kteří nevědí, co s penězi?

Kdyby mě někdo oslovil kvůli posunutí zdi o 10 centimetrů, snažil bych se mu to rozmluvit. Peníze se dají investovat rozumněji. Když rekonstruuji, přemýšlím o tom, jak využít to, co tam je. Jinak je lepší celé to zbourat a postavit si nový dům, což někdy není povoleno. A odtud pramení tendence posouvat zbytečně stávající zdi.

Developeři říkají, že stavějí byty stále levněji, aby byli schopni prodat, jako by střední vrstva během ekonomické stagnace vymizela. Souhlasíte?

Možná je problém v tom, že střední vrstva je u nás vlastně poměrně chudá. V Praze se stavějí byty na spodním limitu 50 tisíc korun za metr čtve-

reční, na to má málokdo. A to nejsme ve městě, kde se nové byty téměř stavět nedají, jako je Ostrava. Tam postavíte metr čtvereční skoro za 25 tisíc a prodáte ho za sotva 27 tisíc. Pak podnikání ztrácí smysl.

A není to proto, že chceme stavět na zelené louce, přitom je uvnitř města spousta nevyužitých prostor? Nezmění se to už?

Doufám, že ta doba už přišla. Je nesmysl stavět stále více za městem a být odkázaný na dojíždění. V rámci Prahy je spousta volného místa na stavění, ale je otázka, jestli je třeba ještě tak moc stavět, když nás bude ubývat.

Pracujete teď na něčem, co vás těší?

Děláme například s kanceláří Chalupa architekti větší bytový projekt do pražských Modřan, řádově asi 300 bytů. Zúčastnili jsme se soutěže už v roce 2008, pak bylo dlouho ticho, až před necelým rokem se investor, Sekyra Group, ozval. Jsou to hezké pozemky u Vltavy. Chtějí mít menší a středně velké byty pro rodiny.

Další novostavby. A co se bude dít s panelovými sídlišti třeba za 30 let? Je to téma, které se mezi architekty hodně řeší?

On si někdo snad myslí, že sídliště sama od sebe zmizí? Mě překvapují argumenty, že se sídliště stavěla jen na 50 let, přitom ty panely možná vydrží déle než zdivo. Chápání kvality prostředí sídliště záleží také na mentalitě jeho obyvatel. Jestli se o nich bude dál mluvit jako o králikárnách a nebude se do nich investovat, pak se z nich mohou stát ghetta. Ale když preferujeme představu bydlení v zeleni, se kterou to vznikalo, pak si uvědomíme, že to není tak špatné, když zvýšíme standard domů.

Jak? Bude na to stačit zateplování?

To je vnější schránka, která neřeší problémy humanizace sídlišť i prostředí. Něco se ušetří na topení, ale je otázka, jak tato tepelná izolace bude vypadat za třicet let. U nás vlastně téměř nejsou příklady dobrých rekonstrukcí paneláků z gruntu, jaké se dělají v Německu nebo ve Francii. Že se změní nejen dispozice a akustické parametry, ale i architektonický výraz či objemové řešení domů a zcela se promění prostředí lo-

kalitý. To nelze dělat po bytech. Byla chyba, že se byty rozprodaly v původním, nevyhovujícím stavu. V Německu je nejprve zrekonstruovali. U nás už nikdy nebude síla na zásadnější změny.

Baví vás navrhovat byty, nebo kanceláře?
Obojí. V mládí jsem dělal více kanceláře a teď dělám hodně byty a individuální projekty rodinného bydlení. Je tam osobní kontakt a stavíte pro konkrétní lidi a místo, relativně svobodně můžete tvarovat objem a výraz domu, na rozdíl od nějaké uliční zástavby, kde jsou parametry dané.

Nacházíte u klientů pochopení, nebo je musíte nějak vychovávat?

Tím, že patříme ke známým ateliérům, lidé už často vědí, za kým jdou. Někdy potkáváme lidi velice poučené, kteří si koupí třeba funkcionalistický dům a vědí o tomto stylu opravdu hodně, jsou to sběratelé na úrovni expertů.

Podle vašich návrhů se zdá, že právě funkcionalismus máte nejraději.

Je mi blízký.

A z jakých materiálů nejraději stavíte?

Rád používám přírodní materiály a mezi ně počítám i beton. Je pravda, že je tendence čím dál více uplatňovat umělé

hmoty a jsou určité formy nebo funkce, kde je nesmysl se jim vyhýbat.

Co lamino nebo jiné lisované dřevotřísky, které se po pár letech musí vyhodit? Proč jsou tak populární?

Dnes, když někdo investuje, nedívá se většinou dále než na horizont deseti let, protože nestaví pro sebe. Navíc je to na první pohled praktické a nejdete do rizika, že dřevo seschne, protože je to živý materiál, a budou reklamace.

Letos jste dostal čestné členství v Americkém institutu architektů. Čím žijí američtí architekti? Trápí je ještě krize, která tamní reality zásadně postihla?

Oni jsou za tou krizí trochu dále než my, mají však i jiné problémy. Architekt tam ztrácí pozici, není už partnerem klienta. Stal se jím najatý manažer, který si architekta objedná s jasnou představou, na čem ušetřit. Nemá ten osobní přístup přímého investora. Na kongresu v USA mi bylo sympatické i téma humanitárních aspektů architektury na pomoc lidem z rozvojových zemí nebo oblastí stížených katastrofou.

Plánujete nějakou humanitární stavbu?

Já se hodně zajímám o stavby pro handicapované nebo seniory, zvláště od té doby, co jsem stavěl Dům pečovatelské

služby v Českém Krumlově. Je to zajímavé téma. Současné tendence spějí k poznání, že nejlepší je raději nic nestavět, nechat lidi bydlet tam, kde bydlí, a přizpůsobit tomu péči a vybavení bytů.

Takže žádné velké ústavy.

Rozhodně by se neměly stavět další velké, sociálně izolované ústavy. Roste už povědomí o tom, že je třeba tyto stavby rozdrobit a umisťovat do normálního prostředí. Bohužel zrovna těch staveb pro seniory se to u nás zatím moc netýká. Je zvláštní, že jedna odnož ministerstva sociálních věcí podporuje u staveb pro mentálně postižené integraci formou malých zařízení nejvýše pro 12 lidí a díky tomu dostává dotace z EU. Naopak když u seniorů neuděláte ústav pro 80 lidí, nedostanete na něj od státu podporu. Přitom na ty velké neintegrovane projekty nedá peníze EU. Je absurdní, že na jednom ministerstvu v jednom oddělení převládá názor jako před 30 lety, zatímco druhé podporuje současné tendence.

[MF DNES, 2. 1. 2014; Rozhovor je součástí ekonomického magazínu Trendy 2014, výhledové články z dílny redaktorů MF DNES; dostupné též z: <http://bydleni.idnes.cz/ladislav-labus-architekt-0xs-/architektura.aspx?c=A140107_152322_architektura_web>]

-tb-

Jedním z hlavních úkolů Ministerstva pro místní rozvoj je minimalizovat ztráty

Ministryně pro místní rozvoj Věra Jourová představila na tiskové konferenci řadu plánů a úkolů, jejichž výsledky by měla veřejnost zaznamenat ještě v tomto roce. Intenzivní práce se nevyhne žádné z oblastí, které má MMR ČR ve své gesci.

„Jedním z hlavních úkolů je minimalizovat ztráty a dotáhnout čerpání z evropských fondů pro staré programové období a současně předložit Evropské komisi ke konci dubna 2014 novou Dohodu o partnerství, která se stane základním strategickým dokumentem pro financování z evropských peněz následujících let. Je třeba udržovat s Evropskou unií dobré pracovní a komunikačně bohaté vztahy. Měli bychom být schopni se vzájemně informovat a být předvídatelným a spolehlivým partnerem. Role ministerstva je koordinační a metodická, nikoliv řídicí. Musíme posílit formální i neformální autoritu, kterou nutně potřebujeme k tomu, aby řídicí orgány, které mají odpovědnost vůči vládě a Evropské komisi, pracovaly tak, jak mají,“ řekla ministryně Jourová.

Jedním z řady nových zákonů, na kterých pracují ministerští úředníci, je zcela nový zákon o veřejných zakázkách. Současný zákon je kritizován pro složitost a řadu procesních bariér omezující zadávání veřejných zakázek. Zákon musí být v souladu s novými směrnici EU a měl by uvolnit cestu k jednoduššímu a přitom transparentnímu veřejnému investování. Jeho věcný záměr by měl být znám do konce dubna a návrh paragrafového znění ministerstvo plánuje do konce tohoto roku.

Nová koncepce a legislativní práce se nevyhnují ani územní a bytové politice. Silným politickým tématem je zákon o sociálním bydlení, který by měl vyřešit otázku, v jakém rozsahu bude stát podporovat sociálně slabé obyvatele. Zejména pro Ministerstvo práce a so-

ciálních věcí z toho plyne úkol vymežit osoby, které budou mít nárok na podporu státu a obcí v oblasti bydlení, a až v druhé řadě je úkolem ministerstva zajistit investiční otázku.

Během letošního roku by měl být připraven věcný návrh zákona o podpoře rozvoje cestovního ruchu, který předpokládá následnou diskusi s odbornou veřejností. Zákon je klíčovou normou pro řešení tzv. destinačního managementu, ve kterém by měly být zakotveny činnosti nezbytné k realizaci účelného a efektivního marketingu a propagace. Technická a terminologická novela čeká také zákon o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu.

MMR také připravuje novelu zákona o veřejných dražbách a souvisejících předpisů, kterou sleduje tři hlavní cíle: zjednodušit dražební proces, přesněji zakotvit jeho elektronickou alternativu a prosadit veřejné dražby jako prioritní způsob zpeněžování veřejného majetku.

V neposlední řadě se pracuje na návrhu věcného záměru zákona, jehož ambicí je nastavit základní pravidla pro realitní zprostředkovatele a posílit ochranu spotřebitele. Legislativní proces je aktuálně v počátečním stadiu a harmonogram dalšího postupu počítá se standardními legislativními lhůtami.

[Tisková zpráva MMR ze 7. 3. 2014. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2014/Jednim-z-hlavnich-ukolu-je-minimalizovat-ztraty>>]

V postupu příprav čerpání nových fondů je Ministerstvo pro místní rozvoj pozitivně hodnoceno

Vláda ČR věnuje zvýšenou pozornost přípravě nového programového období 2014–2020. Její snahou je poučit se a dosáhnout lepších výsledků s menším množstvím zdrojů. Úkolem Ministerstva pro místní rozvoj coby centrálního koordinátora je i nadále maximální podpora řídicím orgánům, koordinace příprav programů a řešení překryví. Evropská komise hodnotila pozitivně dosavadní stav příprav, zejména podobu tzv. Dohody o partnerství, tedy celkové strategie využití fondů.

Neformální vyjednávání o Dohodě o partnerství probíhá již celý rok. Základní zaměření je již s Evropskou komisí dojednáno, otevřených na národní úrovni zůstává jen několik politických otázek, jakými jsou například služební zákon. Česká republika je v postupu pozitivně hodnocena nejenom nezávislým hodnotitelem, ale i Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

Podle Daniela Brauna, náměstka Ministerstva pro místní rozvoj pro evropské fondy, došlo pro nové období k několika zásadním změnám. „Struktura cílů a programů je jednodušší, jasnější pro příjemce, méně náchylná k rizikům. Do administrace by mělo být zapojeno méně institucí, je sjednocena metodika a místo současných tří informačních systémů bude jeden, vysoutěžený v otevřeném řízení, který umožní snížení administrativní zátěže, plnou elektronizaci a vyšší transparentnost.“

Daniel Braun však vidí i rizika. Za ta největší považuje dokončení strategických dokumentů: „Stále nejsou připravené všechny strategické dokumenty, které by měly zastřešit cíle, kterých chceme pomocí programů dosáhnout. Ačkoli se počet priorit a cílů již snížil, bude potřeba ještě dál v některých zúžit zaměření programů. Rizikem je také nesplnění předběžných podmínek jakými jsou služební zákon, EIA a další možné nesoulady s evropským právem.“

Limitujícím faktorem je podle Daniela Brauna i to, že evropská legislativa, od které se odvíjí vyjednávání a zahájení programů, byla schválena velmi pozdě a stále chybí některé prováděcí předpisy. Čeká se také na vyjasnění určitých otázek k výkladu některých oblastí, např. za jakých podmínek půjde financovat investice v Praze s celostátním významem. Novým komplikujícím faktorem se může ukázat také veřejná podpora.

Evropská komise nechce financovat například vnitrozemskou vodní dopravu, naopak požaduje větší zaměření na železnice. „To je z českého pohledu problematické, protože komise zároveň omezuje pravidla využití nástroje pro podporu velkých infrastruktur (CEF). Dále je potřeba vyřešit EIA a stanovit způsob regulace vodohospodářského sektoru. V oblasti

životního prostředí bude nezbytné více reflektovat zkušenosti ze současného programového období,“ řekl Daniel Braun.

Komise má také odmítavý postoj k podpoře velkých podniků. Pro Českou republiku je sice důležité zaměřit se na malé a střední podniky, ale v některých oblastech je v průmyslové struktuře vhodné zachovat možnost podpory všech typů podniků. Předmětem debat bude také omezení podpory silniční sítě druhé a třetí třídy.

[Tisková zpráva MMR z 10. 2. 2014. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2014/V-postupu-priprav-cerpani-novych-fondu-jsme-poziti>>]

Nové dotační programy i nový zákon o veřejných zakázkách by měly respektovat praktické potřeby měst a obcí

Příprava programů pro čerpání peněz z Evropské unie v období 2014+ a nový zákon o veřejných zakázkách. To byla hlavní témata prvního jednání vedení Svazu měst a obcí ČR (SMO) s ministryní pro místní rozvoj Věrou Jourovou. Shodly se na nutnosti užší spolupráce a na pravidelném předávání informací. „Vláda věnuje přípravě nového programového období 2014–2020 zvýšenou pozornost. Budeme se snažit dosáhnout lepších výsledků za méně peněz. Také by byla dobrá, jak nedávno v Evropském parlamentu řekl prezident Miloš Zeman, odvaha realizovat projekty přesahující čtyřletý volební mandát. Efektivní čerpání evropských fondů je každopádně jednou z mých priorit,“ řekla na jednání Věra Jourová.

„Při nastavování programového období 2014+ je nutné myslet na potřeby široké veřejnosti, tedy z běžného života vycházející požadavky měst a obcí. A to i těch menších na venkově, které jsou dost rozdílné od potřeb a možností velkých aglomerací“, přiblížil postoj SMO jeho předseda Dan Jiránek a doplnil: „Chceme například, aby do územní dimenze šlo minimálně 250 mld. korun z evropských dotací, z toho do venkovského prostoru 35 miliard korun a aby komunikaci ohledně peněz z EU zlepšila Stálá konference územních aktérů na regionální úrovni.“

Ministryně ocenila snahu SMO pomoci s funkčním nastavením nových dotačních programů. „O rozdělení peněz se ještě bude jednat. Stálou konferenci územních aktérů na regionální úrovni, tak jak mi ji svaz představil, vítám. Vnímám ji jako možný konzultační orgán ministerstva, který by mohl usnadnit výměnu informací mezi státem, kraji, městy, obcemi a dalšími územními hospodářskými a sociálními subjekty. Na základě reálných potřeb v území by tak byly včas vyhlášovány rozumné výzvy.“

Ministryně totiž za jednu z nejpřírodnějších stránek evropské integrace považuje právě kohezní politiku, která se zaměřuje na celkový hospodářský, sociální a územní rozvoj a snižování rozdílů mezi regiony. Zároveň Věra Jourová dodala, že vydefinování územní dimenze bude předmětem národního dokumentu k územní dimenzi, který vygeneruje nejen aktivity, ale i indikativní finanční objem.

Jednání SMO na ministerstvu se týkalo také další z priorit nového vedení resortu, přípravy nového zákona o veřejných zakázkách. „Současná legislativa upravující veřejné soutěže je pro města a obce, zejména pak ty malé, které nemají dostatečný aparát, velmi složitá. Rádi bychom, aby se v novém právním předpisu zohlednily zkušenosti měst a obcí, celý proces se zjednodušil a zadavatelé nebyli zatěžováni zbytečnou administrativou,“ popsal situaci Dan Jiránek.

Ministryně Věra Jourová vedení svazu ujistila, že právě zjednodušení procesu zadávání veřejných zakázek a snížení administrativní zátěže je hlavní snahou ministerstva při transponování nových směrnic Evropské komise z poloviny února do české legislativy. Musí se tak stát do dvou let a Ministerstvo pro místní rozvoj chce zpracovat zcela nový právní předpis i proto, že stejně jako města a obce považuje současný zákon o veřejných zakázkách kvůli desítkám novelizací za nepřehledný s velmi složitou strukturou.

[Tisková zpráva MMR z 4. 3. 2014. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2014/Nove-dotační-programy-i-novy-zakon-o-verejnych-zak>>]

Dvacátý ročník soutěže Vesnice roku vyhlášen

U příležitosti konání Dne malých obcí v Národním domě na Smíchově byl dne 3. března 2014 slavnostně zahájen jubilejní dvacátý ročník tradiční soutěže Vesnice roku. Podmínky letošního ročníku podepsali přímo na místě ministryně pro místní rozvoj Věra Jourová, náměstek ministra zemědělství Jindřich Šnejdrla, předseda Spolku pro obnovu venkova ČR Eduard Kavala a místopředseda Svazu měst a obcí ČR Josef Bezdiček.

Letos mohou už po dvacáté české, moravské a slezské obce soutěžit o titul Vesnice roku. Přihlášky je možné podávat od 4. března do 30. dubna. „Cílem soutěže je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova, ale také snaha vyzdvihnout aktivity obcí, jejich představitelů a občanů, kteří se snaží nejen zvelebovat svůj domov, ale rozvíjejí i místní tradice a zapojují se do společenského života v obci,“ řekla ministryně Věra Jourová.

Do soutěže se mohou přihlásit obce vesnického charakteru, které mají maximálně 7 500 obyvatel a mají zpracovaný vlastní strategický dokument zabývající se rozvojem obce, program obnovy vesnice nebo program rozvoje svého územního obvodu. Organizace soutěže probíhá ve dvou kolech – krajské a celostátní. Všechny přihlášené obce jsou nejprve hodnoceny v krajském kole, do celostátního pak postupuje za každý kraj jedna obec, které byla udělena Zlatá stuha. V rámci celostátního kola jsou vyhodnocena první tři místa.

Přihlášené obce jsou hodnoceny v následujících oblastech: koncepční dokumenty, společenský život, aktivity občanů, podnikání, péče o stavební fond a obraz vesnice, občanská vybavenost, inženýrské sítě a úspory energií, péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci, péče o krajinu, připravované záměry a informační technologie obce.

Soutěž byla poprvé vyhlášena Spolkem pro obnovu venkova ČR v roce 1995

pod názvem Soutěž o nejzdařilejší program obnovy vesnice. O rok později se oficiálně připojilo také Ministerstvo pro místní rozvoj a Svaz měst a obcí ČR. V roce 2007 čtveřici vyhlásovatelů soutěže uzavřelo Ministerstvo zemědělství. Mezi spoluvyhlašovatele patří také kanclář prezidenta republiky, Ministerstvo kultury, Ministerstvo životního prostředí, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Folklorní sdružení ČR a Sdružení místních samospráv ČR.

Více informací naleznete na www.vesniceroku.cz

[Tisková zpráva MMR z 4. 3. 2014. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2014/Dnes-byl-vyhlasen-dvacaty-rocnik-souteze-Vesnice-r>>]

Ministerstvo pro místní rozvoj pracuje na zcela novém zákonu o veřejných zakázkách

Rada pro všeobecné záležitosti přijala v polovině února legislativní balíček, jehož cílem je modernizace zadávání veřejných zakázek v členských státech Evropské unie. Ministerstvo pro místní rozvoj tak pracuje na základě nových směrnic Evropské komise na zcela novém zákonu o veřejných zakázkách. „České republice z této skutečnosti plyne povinnost ve dvouleté lhůtě

transponovat nová pravidla do vnitrostátního právního řádu. Pracujeme proto na novém zákonu o veřejných zakázkách, který bude veškeré přijaté změny reflektovat. Jedním z důvodů pro zásadní revizi ve formě nového zákona je již mimořádně vysoká nepřehlednost a složitá struktura současného zákona, která plyne z několika desítek novelizací,“ řekla ministryně Věra Jourová.

Nová úprava představuje revizi dosavadního způsobu zadávání veřejných zakázek na dodávky, služby a stavební práce na půdě Evropské unie, který do zadávacího procesu vnáší ověřené poznatky z praxe a zaměřuje se především na následující oblasti:

Proces zadávání veřejných zakázek

Cílem je zejména zjednodušení celého procesu a snížení administrativní zátěže tak, aby zadavatelé postupovali v celém zadávacím procesu co nejeefektivněji a nebyli zatěžováni nadměrnou byrokracií.

Společenské cíle a nové výzvy

Nová pravidla se snaží ve všech fázích zadávacího procesu o strategické využití lidských, přírodních a kapitálových zdrojů tak, aby byly zohledněny veškeré sociální a environmentální aspekty, které ovlivňují udržitelný rozvoj společnosti.

Malí a střední podnikatelé

Balíček obsahuje konkrétní opatření k odstranění překážek přístupu na trh pro malé a střední podnikatele. Snahou je zejména dělení veřejných zakázek na menší části tak, aby podmínky zadávacích řízení byly schopné splnit i malé a střední podniky a byla podporována i regionální podnikatelská sféra.

Hospodářská soutěž

Na základě nových směrnic jsou zadavatelé povinni přijmout vhodná opatření, která eliminují střet zájmů, který může v průběhu zadávacího řízení vzniknout. V této oblasti je důraz kladen především na respektování pravidel hospodářské soutěže a zajištění rovného přístupu pro všechny účastníky řízení.

Vlády členských států

Nové směrnice vymezují členským státům povinnost monitorovat a podávat zprávy o své činnosti v oblasti veřejných zakázek. Cílem je především zlepšení účinnosti jednotlivých opatření a soulad v uplatňování právních předpisů Evropské unie v této oblasti. Jen na základě získaných poznatků z praxe je možné nastavit celý systém zadávání veřejných zakázek efektivním způsobem.

[Tisková zpráva MMR z 21. 2. 2014. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2014/Ministerstvo-pracuje-na-zcela-novem-zakonu-o-verej>>]